

(kuupäev digikonteineris) nr 1-23/2026/336

Vastus maaparandusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule

Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) on tutvunud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poolt esitatud maaparandusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu ja seletuskirjaga. Eelnõu üldisem eesmärk on tagada maaparandusseaduse rakendamisel suurem õigusselgus ning lihtsustada ehitustegevusega seotud menetlusi, vähendades isikute halduskoormust ja riigiasutuste, eelkõige MaRu, töökoormust.

Riigimetsa Majandamise Keskus esitab MaaPS muutmise eelnõule järgmised seisukohad ja ettepanekud:

1. § 8. Maaparandussüsteemi ehitamine

Maaparandussüsteemi ehitamine on maaparandussüsteemi kuuluva rajatise rajamine, hoone püstitamine või nende rekonstrueerimine ning nende tegevuste käigus kultuurtehnilise ja agromelioratiivse töö tegemine.

Teeme ettepaneku sõnastada lõige 1: Maaparandussüsteemi ehitamine on maaparandussüsteemi kuuluva rajatise rajamine, hoone püstitamine, nende rekonstrueerimine või lammutamine ning nende tegevuste käigus kultuurtehnilise ja agromelioratiivse töö tegemine.

Selgitus: Elupaikade taastamise raames toimub MPS osaline või terviklik lammutamine. Mõistlik on lammutamine kirjeldada selgelt MPS ehitamise osana. MPS rekonstrueerimine mõistena ei kata olukordi, kus lammutamisele läheb terve või osa MPS. Õigusselguse ja üheselt arusaadavuse tagamise huvides on senisest selgemalt vajalik seaduses välja tuua protsess MPS osalise või tervikliku lammutamise käsitlemiseks. Lammutamine tegevusena on vajalik kajastada ka rakendusaktides – nt. maaeluministri määruses “Maaparandussüsteemi ehitamise täpsemad nõuded” (<https://www.riigiteataja.ee/akt/129032019019>)

Soovime, et MaaPS luuakse selgus MPS kasutusotstarbe lõppenuks lugemise protsessis ja vastavate lubade vajalikkuses. Samuti peaks protsess olema kirjeldatud § 9 lg 5 viidatud määruses.

2. 51) paragrahvi 47 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Maaparandussüsteemis, maaparandussüsteemi maa-alal, eesvoolu kaitsevööndis ja eesvoolu kaitselõigul on keelatud takistada veevoolu ja paisutada vett, kui selleks puudub käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud Maa- ja Ruumiameti nõusolek.

(2) Maaparandussüsteemis ei tohi olla selle toimimist takistavat looduslikku voolutakistust, sealhulgas koprapaisu.“;

Selgitus: Arvestades, et käesoleval hetkel taastatakse RMK ja ka teiste nt mittetulundusühingute poolt vooluveekogusid erinevatel eesmärkidel (liigikaitsetelised või elupaigalised riiklikud eesmärgid ja erinevad hüvitusmeetmed), siis RMK-l tekkis küsimus et , millise tegevuse või käsitluse alla kuuluvad taolised tegevused, kus tegemist ei ole sisuliselt maaparandussüsteemi või eesvoolu hooldus- ega rekonstrueerimisega, vaid vooluveekogude (k.a eesvoolude) looduslikkuse suurendamisega (koelmute taastamine, kivide ja muude tahkete ainete paigutamine mitmekesistamise või varjepaikade lisamise eesmärgil).

Lisaks toome välja, et sellisel juhul võib § 47 lõige 1 olla vastuoluline, kuna tegelikkuses selliseid tegevusi läbi viiakse ning antud paragrahvis võiks olla viide või erand kõnealustele tegevustele.

Kui selline tegevus kuulub § 50¹ nimetatud muu tegevuse loendisse, siis palume tegevuste (eesvoolude, maaparandussüsteemide looduslikkuse suurendamine vms) kirjeldus antud paragrahvi loetellu lisada.

3. § 54. Maaparandussüsteemi kasutusotstarbe lõppemine

(5) Maaparandussüsteemi kasutusotstarbe lõppenuks lugemise korral võib Maa- ja Ruumiamet käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul kehtestada maaparandussüsteemi omanikule kõrvaltingimusena kohustuse maaparandussüsteem lammutada, kui maaparandussüsteem võib põhjustada ohtu inimesele, varale või keskkonnale.“;

Selgitus: Tegevuste järjekord, kus MPS kasutusotstarve loetakse lõppenuks ja MPS kustutatakse registrist enne süsteemi lammutamist, ei ole mõistlik. MPS lammutamise võimalik mõju ümbritsevatele maadele, keskkonnale ja sellega seotud MPS ümberehitamine eeldab kaalutletud otsuseid ja tööde korraldamise tehnilist kirjeldamist, mis on käsitletav projekteerimisena. Kraavide likvideerimisel peale kasutusotstarbe lõppenuks lugemist jääb ebaselgeks tegevuse loastamise vajadus ja kes on vastava loa andja. Lammutamine peaks toimuma MaRu väljastatava ehitusloa või kooskõlastuse alusel. Eesmärk on kirjeldada protsessi loogiline järjekord, kus MPS kasutusotstarve loetakse vastava taotluse alusel lõppenuks alles peale lammutustööde teostamist.

4. 48) paragrahvi 44 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Maaparandussüsteemi omanik ja maaparandusühistu ei tohi maaparandushoiutöö tegemisega või tegemata jätmisega takistada veevoolu maaparandussüsteemis ega kahjustada keskkonnaseisundit ja maaparandussüsteemi.“

Selgitus: RMK seisukoht on, et antud säte on sisuliselt vastuoluline, kuna maaparandussüsteem ja seal tehtavad tööd muudavad alati keskkonnaseisundit ja kahjustavad selle loodusväärtusi, küll aga suureneb maa majanduslik väärtus.

Teeme ettepaneku sõnastada lõige 2 alljärgnevalt: (2) Maaparandussüsteemi omanik ja maaparandusühistu ei tohi maaparandushoiutöö tegemisega või tegemata jätmisega takistada maaparandussüsteemi toimimist.“

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristjan Tõnisson
Juhatus liige